

Obsah

Predslov	7
Úvod	9
1 Historické súvislosti formovania agendy bezpečnosti	17
1.1 Vestfálsky mier a rovnováha moci	17
1.2 Viedenský kongres a Európsky koncert	21
1.3 Versailleský mierový systém a vznik medzinárodného práva	27
1.4 Organizácia Spojených národov a Postupimská konferencia	29
1.5 Bipolárne obdobie	31
1.6 Postbipolárne obdobie	33
1.7 Aktuálny vývoj v oblasti bezpečnosti 21. storočí	36
2 Analýza prístupov vybraných teoretických škôl (smerov) k bezpečnosti	41
2.1 Realizmus	42
2.1.1 Klasický realizmus	43
2.1.2 Defenzívny realizmus	47
2.1.3 Ofenzívny realizmus	49
2.2 Neorealizmus	50
2.3 Liberalizmus	52
2.4 Neoliberalizmus	54
2.5 Liberálny inštitucionalizmus	58
2.6 Teória demokratického mieru	60
2.7 Konštruktivizmus	61
2.8 Kritická teória	63
2.9 Filozofické dimenzie prístupov k bezpečnosti	64
3 Analýza súčasných prístupov k výskumu bezpečnosti v 21. storočí	66
3.10 Strategické štúdie	67
3.10.1 Konfliktné štúdie	69
3.10.2 Mierové štúdie	71
3.11 Bezpečnostné štúdie	73
3.11.1 Kritické bezpečnostné štúdie	74
3.11.2 Radikálne bezpečnostné štúdie	75
3.11.3 Medzinárodné bezpečnostné štúdie	75
3.11.3.1 Teória kooperatívnej bezpečnosti	76
3.11.3.2 Teória globálnej bezpečnosti	80

3.11.3.2.1	<i>Globálna bezpečnosť ako výsledok šírenia demokracie vo svete</i>	80
3.11.3.2.2	<i>Globálna bezpečnosť zameraná na ochranu človeka a ľudstva</i>	82
3.11.4	<i>Nové typy bezpečnostných štúdií</i>	84
3.11.4.1	<i>Behaviorálne bezpečnostné štúdie</i>	85
3.11.4.2	<i>Humanitárne bezpečnostné štúdie</i>	86
3.12	<i>Sektorový prístup ku skúmaniu bezpečnosti</i>	88
3.12.1	<i>Teoretické východiská sektorového prístupu ku skúmaniu bezpečnosti</i>	88
3.12.2	<i>Sekuritizácia</i>	92
3.12.3	<i>Sektory bezpečnosti</i>	95
3.12.3.1	<i>Vojenský sektor</i>	96
3.12.3.2	<i>Environmentálny sektor</i>	98
3.12.3.3	<i>Ekonomický sektor</i>	101
3.12.3.4	<i>Spoločenský sektor</i>	104
3.12.3.5	<i>Politický sektor</i>	105
3.12.3.6	<i>Ďalšie potenciálne sektory bezpečnosti</i>	107
3.12.3.7	<i>Kritika prístupu Kodanskej školy ku skúmaniu bezpečnosti</i>	111
4	Teoreticko-metodologické a terminologické východiská skúmania bezpečnosti	114
4.1	<i>Vymedzenie základných pojmov v rámci skúmania bezpečnosti</i>	115
4.1.1	<i>Bezpečnosť</i>	115
4.1.2	<i>Bezpečnostné prostredie</i>	120
4.1.2.1	<i>Vnútorne bezpečnostné prostredie</i>	124
4.1.2.2	<i>Vonkajšie bezpečnostné prostredie</i>	125
4.1.3	<i>Bezpečnostní aktéri</i>	128
4.1.4	<i>Bezpečnostné hrozby</i>	129
4.1.5	<i>Bezpečnostné riziká</i>	136
4.1.6	<i>Bezpečnostná situácia</i>	140
4.1.7	<i>Bezpečnostná výzva</i>	145
4.2	<i>Vymedzenie prístupov a úrovní skúmania bezpečnosti</i>	146
4.3	<i>Vymedzenie vnútornej a vonkajšej bezpečnosti</i>	151
4.4	<i>Multispektrálne vnímanie bezpečnosti v 21. storočí</i>	155
4.4.1	<i>Bezpečnosť ako potreba</i>	156
4.4.2	<i>Bezpečnosť ako hodnota</i>	158

4.4.3	<i>Bezpečnosť ako pocit</i>	159
4.4.4	<i>Bezpečnosť ako proces</i>	161
4.4.5	<i>Bezpečnosť ako stav</i>	162
4.4.6	<i>Bezpečnosť ako inštitúcia</i>	162
4.4.7	<i>Bezpečnosť ako systém</i>	163
4.4.8	<i>Bezpečnosť ako vlastnosť</i>	165
4.4.9	<i>Bezpečnosť ako kategória</i>	166
4.5	Metodologické východiská skúmania bezpečnosti	167
5	Teoretické východiská formovania teórie bezpečnosti	175
5.1	Požiadavky na teóriu bezpečnosti	175
5.2	Predmet, objekt, subjekt a funkcie teórie bezpečnosti.....	179
5.2.1	<i>Predmet teórie bezpečnosti</i>	179
5.2.2	<i>Objekt teórie bezpečnosti</i>	180
5.2.3	<i>Subjekt teórie bezpečnosti</i>	180
5.2.4	<i>Funkcie teórie bezpečnosti</i>	182
5.3	Princípy teórie bezpečnosti.....	183
5.3.1	<i>Princíp systémového prístupu</i>	184
5.3.2	<i>Princíp vzájomnej súvislosti a prepojenosti</i>	185
5.3.3	<i>Princíp príčinnosti (kauzality)</i>	186
5.3.4	<i>Princíp rozhodujúcich činiteľov</i>	186
5.4	Postuláty teórie bezpečnosti.....	187
5.5	Paradigma teórie bezpečnosti	189
5.5.1	<i>Paradigma všeobecne</i>	190
5.5.2	<i>Paradigma teórie bezpečnosti</i>	192
5.6	Kategórie teórie bezpečnosti	194
5.6.1	<i>Bezpečnosť a nebezpečnosť</i>	194
5.6.2	<i>Príčina a následok</i>	196
5.6.3	<i>Možnosť a nemožnosť</i>	196
5.6.4	<i>Nevyhnutnosť a náhodnosť</i>	198
5.6.5	<i>Istota a neistota</i>	198
5.6.6	<i>Určitosť a neurčitosť</i>	199
	Záver	201
	Summary	206
	Literatúra	210
	O autorovi	233
	Menný register	234
	Vecný register	236